

A mai nehéz világban, mikor pénzszerzési alkalmak után szaglászunk a gazdasági tanácsnokok, az ilyen ötletek felé kellene fordulnia minden figyelemnek. A városi szervezetek ne csak jogi és közgazdasági kormányzó hatóságok, hanem a hitélet irányítói, a fogyasztás árszabályozói, a kollektív társadalmi élet gazdasági szervezői legyenek, — így fogják új hivatásukat a változott viszonyok szellemében méltóan betölteni.

Nincs veszélyben

a 3 milliós kölcsön.

— Szeged város pénzügyi tanácsosa a Földhitelintézetnél. — Egy szegedi bankkapacitás nyilatkozata. —

(Saját tudósítónktól.) A szerb konfliktus hatásaként az a hír terjedt el Budapesten, hogy az esetleg háborus bonyodalmakra a nagybankok minden pénzt visszatartanak. Kölcsönöket nem folyósítanak, sőt — amennyiben lehetséges — megtagadják még azokat a kölcsönöket is, amelyeket néhány megszorult vidéki városnak akartak nyújtani megfelelő garancia ellenében. Ha ez a hír a közlések szerint megfelelne a valóságnak, akkor Szeged három milliós kölcsönét is veszély fenyegetné, amelynek az ügye pedig már teljesen befejezett. A Földhitelintézet ajánlata épen a legutóbb tartott rendkívüli közgyűlésen ment keresztül, amely fölhatalmazást adott a város tanácsának arra, hogy a Földhitelintézettel a szerződést megkösse. Ám a Budapestről szárnyra kelt hírek szerint a háborus bonyodalmak eshetősége miatt nagy a valószínűsége annak, hogy a Földhitelintézet megtagadja a kölcsön folyósítását. A szerződés egyik pontja ugyanis azt mondja, amennyiben háborus veszedelem van készülóban és a budapesti tőzsdén a magyar koronajáradék árfolyama *nyolcvanas* kurzusnál lejjebb esik, ebben az esetben a Földhitelintézet *október végéig visszaléphet az ajánlattól*. A magyar koronajáradék ár- esése mindeztideig nem következett be s valószínűleg nem is fog bekövetkezni, bankkörökben legalább alaposan remélik, hogy nem. Ami már most Szeged három milliós kölcsönét illeti, megállapíthatjuk, hogy azt *veszedelem nem fenyegeti*, mert legfőleg csak arról lehet szó, hogy a Földhitelintézet más vidéki városoknak, amelyek csupán próbálkoztak nála, nem fog kölcsönt nyújtani. Hogy Szeged kölcsönét veszedelem nem fenyegeti, erre valj elsősorban *Balogh Károly* pénzügyi tanácsos budapesti utazása, aki *épen azért utazott Budapestre, hogy a Földhitelintézettel a közgyűlés fölhatalmazása alapján a szerződést megkösse*. A pénzügyi tanácsos tegnap utazott Budapestre és holnap este érkezik vissza.

Ez az egyik ténykörülmény, amely a mellett szól, hogy Szeged kölcsönét veszedelem nem fenyegeti. A másik egy szegedi bankkapacitásnak a nyilatkozata, amely szerint a szegedi bankok *egyáltalán nem tudnak arról, hogy a nagy bankok minden pénzt visszatartanak*, vagy vissza akarnak tartani. Ugyancsak e nyilatkozat szerint annak a jóslásnak is nagyon kevés valószínűsége van, hogy a koronajáradék árfolyama 80 alá esne.

— A szerb konfliktusnak — mondotta az illető pénzügyi kapacitás — korántsem lehet ezidőszert olyan jelentősége a pénzpiac helyzetére, mint amilyenek beállítják.

Akkor, amikor fegyverben állott az egész Balkán, amikor a közvetlen szomszédságunkban hadákoztak az államok egymással, amikor a balkáni harctér eseményei az egész világ politikáját fölverték, akkor lehetett szó arról, hogy a nagybankok minden pénzkészletüket visszatartsák, mert erre készítették őket az államérdekek. Nem tudni, miként alakul ez az újabb konfliktus, de tény, hogy bankkörökben eddig egyáltalán nem volt szó róla, hogy a tőkéket elvonják a forgalomtól. Ami pedig a három milliós kölcsönt illeti, ennek az ügye épen olyan jól áll ma is, mint eddig, hiszen az én tudomásom szerint is *Balogh Károly* pénzügyi tanácsos épen azért utazott Budapestre, hogy a Földhitelintézet-

Hiányzik félmillió katona!

A bécsi kivándorlási botrány. — Jelentés a királynak. — Bezár-
tak harmincnyolc jegy-
irodát. — 14 millió
vesztege-
tésre.

(Saját tudósítónktól.) Bécsi munkatár sunk jelenti: A *Canadian Pacific* botránya mindig nagyobb és nagyobb lesz. A külső jelek arra mutatnak, hogy mértékadó helyen az ügynek nagy fontosságot tulajdonítanak.

Tegnap a királynak Schönbrunnban előbb *Brzezovszky* rendőrfőnök, azután *Susztter* kereskedelmi miniszter tett jelentést. A király azonban már ismerte az ügyet, mert még előbb jelentést tett neki a *hadügy-miniszter*, az osztrák *honvédelmi miniszter*, valamint *Konrád* báró, a vezérkar főnöke is.

A *Reichspost* szerint a házkutatásoknál fontos följegyzéseket találtak nagy összegekről, amelyekkel a *bécsi lapokat vesztegették meg*. A jegyzékben az illető lapok neve is szerepel. Ugy látszik, hogy az ügyből *nagy sajtóbotrány lesz*.

A *Zeit* jelentése szerint a letartóztatott Altmann igazgató barátai körében gyakran mondta, hogy a *Canadian*-hajózársaság tízen négy millió koronát bocsátott rendelkezésére ausztriai beruházásokra. Ebből az összegből *több milliót fordított megvesztegetésre*.

(Félmillió védőköteles.)

Bécs, október 18. Mint tudósítójuk megbízható forrásból értesül, a kivándorolt katonakötelesek és tartalékosok száma jóval nagyobb, mint eleintén hitték. Hiteles közlés szerint az egyes hadtestekben a kivándorolt hadkötelesek száma a következőképp alakult:

A *krakói* első hadtestnél a múlt évben hiányzott 21.873 ember, a *przemisli* 10. hadtestnél 21.122 ember, a *lemburgi* 11. hadtestnél 33.860 ember, a *raguzai* 16. hadtestnél 5846 ember és a többi osztrák és magyar hadtesteknél együttvéve körülbelül 30.000 ember. Ezek a számok csak a múlt évre vonatkoznak, azoknak a védőköteleseknek száma, akiket a *Canadian Pacific* a határon átcsempészett, Ausztriában és Magyarországon együttvéve *kerek egy fél millióra tehető*.

Az egyik miniszterium (illetékes referens tudósítónk értesülése szerint *Auffenberg* lovag volt hadügyminiszter) kijelentette, hogy őt félrevezették akkor, mikor az engedelmző okiratra nevét ráírta. Neki ugyanis azt mondták, hogy a *kanadai osztrák kivételnek és a trieszti kikötők forgalmának emeléséről van szó*. Kivándorlásról ez alkalommal szó sem esett. Abban az időben a *Prohászka-ügy* tartotta izgatottságban a monarchiát és a miniszteriumnak más dolga volt, semhogy behatóan foglalkozhatott volna ezzel az ügygel. A külügyminiszterium nemrég a hadügyminiszteriumhoz fordult és kifejezte,

tel a szerződést megkösse. Nem hinném semmi esetre sem, hogy azzal fogadnák, hogy megtagadják a kölcsönt.

Eszerint a három milliós kölcsönt veszély nem fenyegeti. Egyébként a kölcsön hováfordítása tekintetében egy kis változás történt, úgy volt ugyanis, hogy kétszázharmincezer koronát a csendőrkülönítmény részére szükséges kaszánya építésére használnak föl, a különleges csendőrség szervezését azonban a kormány egyelőre elhalasztotta. Ebből a kétszázharmincezer koronából a tanács a *Buvár-tó feltöltési munkálatait* akarja fedezni s úgy értesülünk, hogy az októberi rendes közgyűlésnek ilyen irányban fog javaslatot tenni.

hogy aggodalmakat táplál a *Canadian Pacific* engedelmével szemben és kérte a hadügyminiszteriumot, hogy tegyen részletes jelentést arról, mennyiben van a védőőre befolyással a társaságnak erőltetett üzeme?

Hogy milyen anyagi eszközök állottak a társaságnak rendelkezésére, arra nagyon jellemző a következő eset. Egy magánkutató cég a hatóság kérésére közléseket tett a hatóságnak a *Canadian Pacific* üzleti forgalmáról és más jegyirodákval való összeköttetéséről. Ezt a magánkutatót fölkereste a *Canadian Pacific* bizalmi embere és arra kérte, hogy *ne adjon több fölvilágosítást erre vonatkozólag és rá akarta bírni arra is, hogy vándoroljon ki Ausztriából. Ennek fejében egy félmillió koronát ígérték neki*.

(Bezárják a jegyirodákat.)

Bécs, október 18. Ma délelőtt a rendőrség az ügyészséggel és a miniszteriummal egyetértésben elhatározta a *Canadian Pacific* középponti irodájának és ausztriai fiókjainak, számszerint harmincnyolc bezárását. A határozatot azonnal végre is hajtották, a *Ringstrassei* középponti irodát lepecsételték, a könyveket és a készpénzkészletet lefoglalták. Megidézték azonkívül a bécsi jegyirodák vezetőit, mert számolni kell annak lehetőségével, hogy az összes jegyirodákat becsukják.

(Új törvényjavaslat.)

Prága, október 18. A *Narodni Liszt* értesülése szerint a kormány tagjai terjedelmes törvényjavaslatot fog a parlament elé terjesztetni a kivándorlási ügynökök üzemeinek megakadályozására.

(Tizennégymillió vesztegetésre.)

Bécs, október 18. Napról-napra halmozódik az a botrány-anyag, melyet a *Canadian Pacific* ellen indított nyomozás napvilágra hoz. A letartóztatott igazgató magánlakásán iratokat és nyugtákat találtak, melyek kétségtelenül bebizonyítják, hogy a *Canadian Pacific* *alig két évi ausztriai működése alatt tizennégy millió koronát költött* s ez összegnek alig a fele ment el olyan kiadásokra, melyeket még többé-kevésbé üzleti kiadásoknak lehetne nevezni, de már ennek az összegnek jó része is a kivándorlásra csábító ügynököknek és más agitációs eszközöknek jutott. A *tizennégy millió másik feléről olyan nyugták vannak, melyek a legsúlyosabban kompromittálják az osztrák hivatalos köröket, politikusokat és a nyilvánosság más tényezőit*. A botrány ügyében több interpelláció készül a *Reichsrath* legközelebbi ülésére. Az egyik interpellációt *Licht* ismert közgazdasági író készítette, a másikat gróf *Lasozsky*, aki már régebben megvádolta *Stapinsky* lengyel képviselőt, hogy a *Canadian*-tól pénzt fogadott el az engedélyezés kijárásáért. Bele van keverve a botrányba egy *Petricky* nevű rutén képviselő is s róla nyíltan kiírták a rutén és lengyel újságok, hogy a bukovinai és galíciai hatóságoknál közbenjárt a *Canadian* ügynökségeinek felállítására és párfogolása érdekében. Több nevet egye-